

"En 't één woord bracht 't ander mee..." zo luidt één onzer gezegden en dat is zeker van toepassing op volgend artikeltje van de hand van een onzer trouwe leden.

De tijd van manden en lappen...

De laatste tijd gebeurt het wel eens meer dat de slaap niet goed wil komen en dan gaan mijn gedachten naar een voorval of een woord, waar ik gedurende de dag mee bezig was. Wanneer ik dan mijn gedachten de vrije loop laat, dwalen deze al snel af en roepen beelden voor de geest van dingen en gebeurtenissen uit vroeger jaren. Dingen, waar wij vroeger achteloos aan voorbij gingen, treden op de voorgrond en we bekijken ze met heel andere ogen. Zo bracht mij laatst het woord flieremuis op de mandenmaker en zo op de verschillende voorwerpen die de man vervaardigde. Nu pas drong het tot mij door hoe die man betrokken was in ons gemeenschappelijk leven. In elk huisgezin had men één of meer voorwerpen die men dagelijks gebruikte zonder aan die man te denken. Dat ging dan vanaf het kleine mandje ("spintje" noemden we dat), dat men op de schoot hield om petatten te schellen, het boodschappenmandje, de ovale korf met grote hengsels die men aan de arm kon steken, met een deksel dat evenals de duivenmand een piepend geluid voortbracht telkens men het open of dicht deed. De verschillende manden (de petatmand, de wasmand, de hooimand voor het paard, de wieg en de kindskorf met de luiers en klein goed voor het kind, de vleesmand en de broodmand) zijn uit het straatbeeld verdwenen, zoals ook de bakfiets. Nu bestelt men alles met de auto. Dan had men nog de grote zetel, armstoel of leunstoel (ook wel "zorg" genoemd). Dit was een zetel met mooi gevlochten armleuningen, en een hoge achteruithellende rugleuning waar men half liggend in kon zitten om een ultieme te vangen, om uit te rusten. Meestal was hij voorbehouden aan grootvader of grootmoeder. Hij werd ook wel eens gebruikt voor zieken en herstellenden. Dit meubel is nu verdwenen en vervangen door de ligstoel of canapé.

U ziet hoe uw gedachten kunnen afdwalen van een simpel

woord als "flieremuis".

Enkele dagen later schoot mij plots een gedicht te binnen dat ik vroeger op school geleerd had, met de titel "Het gelapt vestje". En ja hoor, 's nachts bracht het woordje lap weer enkele namen van vroeger in mijn gedachtengang zoals : schoenlapper, ketellapper, en weer terug naar de mandenmaker met het woord lapmand. Dat was de tegenhanger van het naaimandje. In een naaimandje lagen de kapotte zakken en kousen met stopnaald en saai. In de lappenmand vond men de grotere stukken die moesten genaaid of gelapt worden : een losse naad, een broek die een ander zitvlak of kniestuk moest krijgen. In die tijd droeg men nog gelapte broeken. Ook de lappen stof die moesten dienen om te overlappen, werden daar in gestopt tot men voldoende tijd had om te herstellen. De lappenmand werd ook wel eens verstelmand genoemd. Er was nog een andere manier van lappen. Wanneer iemand ziek of door een ongeval onbekwaam was om te werken, moest de dokter ("den doktoeër") komen en trachten dat geval weer op te lappen of herstellen en dan werd wel eens gezegd "hij of zij zitten in de lapmand". Dit gezegde gold dan ook voor een herstel of rustperiode, en die bracht men meest door in de grote leunstoel (of zorg).

Toch welk eigenaardig dat telkens de mandenmaker in mijn herinneringen komt spelen.

Tot daar mijn opstel over mijn gedachtengang wanneer ik de slaap niet kan vatten, en wakker in bed lig te dromen.

F.V.E.

HET GELAPT VESTJE

Pieter stond te wenen, als een magdaleen
op den hoek der speelplaats, droevig, gans alleen.
Doch de onderwijzer had het ras gezien
en hij vroeg aan Pieter : "zijt ge ziek misschien ?"
Pieter kon niet spreken, want hij snikte luid.
"Pieter", sprak de meester, "spreek eens 't hartje uit".
Zuchtend zei de jongen : "Nelis lacht met mij
omdat onze moeder, hier een lap op lei."
En hij toonde 't vestje, 't was zo fijn geflikt
en zo rein gewassen, 't lapken als gestikt.
Vele tranen vloten, wijl het kind nog zei :
"Moeder naaide 't gisteren, en ze zegde mij
'k kan geen nieuwe kopen, Pieter, tot mijn spijt
want ge weet het ook wel, dat ge vijven zijt
en dat onze vader daar is bij de Heer.
En van moeders ogen vielen tranen neer."
Gans ontroerd in 't harte nam de meester dan
Pieter bij zijn handje, zoals 't een vader kan.
Al de jongens hadden zich in 't rond geschaard,
ook de stoute Nelis. Doch die stond vervaard.
"Kinderen", sprak de meester, "wat zo bot en stout
Nelis heeft bedreven, is een grote fout.
Heeft die jas een scheure, of is hij onrein
dat is schande zeker, dat en mag niet zijn !
Maar een lap die moeders zorgen toont,
't is een ereteken, nooit zoiets gehoond !"
Nelis had 't begrepen, en hij vroeg pardon.
Pieter gaf een handje, 't spelen herbegon.